

DECIZIE

12 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori împotriva lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela cu privire la declararea nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 și încasarea dobânzilor de întârziere și la cererea reconvențională înaintată de Comello Chiozzotto Marcos Claudio împotriva lui Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori cu privire la declararea nulității contractelor de împrumut din 29 ianuarie 2009,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017 prin care a fost respinsă cererea lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Comello Chiozzotto Marcos Claudio,

c o n s t a t ă :

La data de 03 martie 2011, Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori, reprezentați de avocatul Nagacevschi Fadei, au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela cu privire la declararea nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 și încasarea dobânzilor de întârziere.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 14 august 2009, Comello Chiozzotto Marcos Claudio, în timp ce se afla în sediul Băncii Comerciale „Victoriabank” SA, filiala nr. 11, situată în municipiul Chișinău, bulevardul Ștefan cel Mare 77, prin înșelăciune și abuz de încredere a primit de la reclamanți suma de 392 000 euro, echivalentul a 5 633 863, 2 lei.

Menționează că la data de 23 ianuarie 2009 între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și reclamanți au fost încheiate contracte de împrumut, prin care Tonino Teodori, Faggiani Franco și Misale Vincenzo i-au acordat primului cu titlu de împrumut câte 24 000 euro fiecare plus interesul anual egal cu 10 %. Conform pct. 3 din contractele de împrumut, Comello Chiozzotto Marcos Claudio a avut obligația de a

restitui împrumutul până la data de 29 ianuarie 2010, obligație care nu este executată nici până astăzi.

Susțin că la data de 01 martie 2011, în urma studierii informației cadastrale despre soarta bunurilor lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio, au constat că, la data de 19 mai 2009, o lună după punerea acestuia sub învinuire, între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și soția sa, Angela Mîțu, cu care se afla în relații de căsătorie din 27 iulie 2000, a fost încheiat acordul de partaj a bunurilor dobândite în timpul căsătoriei, potrivit căruia în proprietatea soției a trecut bunul imobil cu nr. cadastral nr. 0100521.175.04.013, situat în mun. Chișinău, str. București 71, ap. 13, bunul imobil cu nr. cadastral nr. 0100521.175.04.002, situat în mun. Chișinău, str. București 71, ap. 27, iar în proprietatea lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio a trecut doar bunul imobil cu nr. cadastral 0100521.175.04.001, situat în mun. Chișinău, str. București 71, ap. 1, care este în litigiu.

Afirmă că prin contractul de partaj încheiat între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și soția sa, aceștia au creat în mod artificial o situație de insolvență, pentru a-i împiedica pe reclamânți să își poată satisface creanțele.

Insistă că, contractul de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între pârâți este lovit de nulitate absolută, deoarece a fost încheiat la o lună după punerea sub învinuire a lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio, cu toate că bunurile se aflau în patrimoniul soților pârâți de 3 ani, cu intenția de a se eschiva cu rea credință de la obligațiile pecuniare.

Solicită declararea nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela, încasarea de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela, în mod solidar, în contul lui Tonino Teodori, Faggiani Granco și Misale Vincenzo a câte 28 800 euro.

La data de 25 septembrie 2014, reclamânții, reprezentați de avocatul Nagacevski Fadei, au înaintat cerere de completare a cerințelor, solicitând încasarea de la Mîțu Angela în beneficiul lui Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Tonino Teodori a câte 98 000 euro, în total suma de 392.000 euro, încasarea în mod solidar de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela în beneficiul lui Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Tonino Teodori dobânzi de întârziere în mărime a câte 93 956,77 euro, și încasarea în mod solidar de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela în beneficiul lui Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Tonino Teodori dobânda de întârziere legală calculată la suma contractului de împrumut în mărime a câte 21 372,46 euro pentru fiecare, aducerea părților la poziția inițială urmare a nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela, precum și rezilierea contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai.

La data de 10 februarie 2015, reclamânții, reprezentați de avocatul Nagacevski Fadei, au înaintat cerere suplimentară, solicitând încasarea în mod solidar de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela în beneficiul lui Tonino Teodori, Faggiani Franco și Vincenzo Misale a câte 28 800 euro, dobânda legală de întârziere calculată la suma contractului de împrumut în mărime a câte 22 627,7 euro pentru fiecare, precum și încasarea de la Angela Mîțu în beneficiul lui Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori a câte 98 000 euro, în total suma de 392 000 euro, încasarea dobânzii de întârziere în

mărime de 101 454, 23 euro pentru fiecare, restituirea taxei de stat și aducerea părților la poziția inițială, urmare a nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Angela Mîțu cu rezilierea acestuia.

La data de 13 octombrie 2016, reprezentanții reclamanților au înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care solicită:

- declararea nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între Comello Chiozzotto Claudio și Mîțu Angela cu rezilierea acestuia;

- încasarea de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela, în mod solidar, în contul lui Tonino Teodori, Faggiani Franco și Misale Vincenzo a sumei de 28 800 euro pentru fiecare;

- încasarea de la Mîțu Angela în contul lui Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Tonino Teodori a câte 98 000 euro, în total suma de 392 000 euro;

- încasarea de la Mîțu Angela în contul lui Tonino Teodori, Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Papini Marco, a sumei de 141 440,6 euro pentru fiecare cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada de la 14 august 2008 până la 13 octombrie 2016;

- încasarea de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio, în contul lui Tonino Teodori, Faggiani Franco, Misale Vincenzo, Papini Marco, a sumei de 87 076,45 euro pentru fiecare, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada de la 14 august 2008 până la 19 decembrie 2013;

- încasarea de la Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela, în mod solidar, în contul lui Tonino Teodori, Faggiani Franco și Misale Vincenzo a sumei de 32 456,49 euro pentru fiecare cu titlu de dobândă legală calculată la suma contractului de împrumut până la data de 13 octombrie 2016;

- aducerea părților la poziția inițială urmare a nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 încheiat între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela.

La data de 04 mai 2015 Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin, a depus cerere reconvențională împotriva lui Faggiani Franco, Tonino Teodori și Vincenzo Misale cu privire la declararea nulității contractelor de împrumut din 29 ianuarie 2009 încheiate între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Faggiani Franco, Tonino Teodori și Vincenzo Misale, ca fiind încheiate prin dol.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că nu recunoaște contractele de împrumut pe care se bazează acțiunea inițială. Contractele sunt tapate în limba română, limbă pe care dânsul nu o cunoaște, fiind cetățean italian și argentinian.

Menționează că în textul contractelor sunt folosiți termeni juridici pe care nu-i înțelege și pentru semnarea unui asemenea act ar fi apelat la serviciile unui avocat și interpret pentru traducerea textului contractului din limba română în limba italiană.

Susține că nu recunoaște nici faptul primirii cărorva sume de bani de la reclamanți, considerând că actele prezentate în instanța de judecată sunt false, iar persoanele care le-au prezentat au scopul de îmbogățire ilicită.

Insistă că contractele de împrumut sunt false, presupunând că a transmis foi de hârtie curate, pe care era aplicată doar semnătura sa, doar că acestea urmau a fi utilizate în alte scopuri.

Remarcă faptul că la perfectarea așa ziselor contracte de împrumut consimțământul părților a fost obținut prin dol, acestea necunoscând și neînțelegând conținutul actelor semnate, fiind perfectate într-o limbă necunoscută semnatarilor, iar lipsa translatorului la întocmirea contractelor de împrumut pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestora.

Solicită anularea contractelor de împrumut din 29 ianuarie 2009 încheiate între Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Tonino Teodori, Faggiani Franco și Misale Vincenzo.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016 au fost respinse acțiunea inițială și acțiunea reconvențională, ca fiind neântemeiate.

La data de 02 decembrie 2016, Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin, a depus cerere apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii reconvenționale și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii reconvenționale.

La data de 23 ianuarie 2017, Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin, a depus o cerere prin care a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, pentru instanța de apel, invocând faptul că este inapt de muncă – 100 % și nu este încadrat în câmpul muncii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017 a fost respinsă cererea lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de către Comello Chiozzotto Marcos Claudio, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la 15 martie 2017, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 18 750 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

La data de 06 martie 2017, Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel cu dispunerea primirii cererii de apel și scutirea apelantului de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nejustificat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, încheierea instanței fiind neîntemeiată, deoarece la depunerea cererii de apel a dovedit starea materială grea în care se află, prin faptul că este inapt de muncă (invalid) – 100 %, nu activează în câmpul muncii și nu deține careva surse financiare.

În acest sens susține că prin documentele ISEE, expediate prin poșta electronică din Italia și traduse în limba română se confirmă că nu deține surse financiare și depozite bancare.

Consideră că cerința privind scutirea de plata taxei de stat urmează a fi admisă, or neeliberarea sa de la achitarea taxei de stat, ar duce la îngrădirea accesului la justiție, fapt ce în consecință este o încălcare a Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 23 februarie 2017 la data de 06 martie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz la data de 02 decembrie 2016, Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016, fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. Totodată, însă, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, invocând starea materială precară în care se află, deoarece este inapt de muncă (invalid) – 100 % și nu activează în câmpul muncii.

Drept urmare, prin încheierea din 23 februarie 2017, instanța de apel a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și nu a dat curs cererii de apel depuse de către Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin, acordându-i ultimului un termen până la data de 15 martie 2017 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în

judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 23 februarie 2017, este întemeiată și legală, deoarece apelantul Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, la caz fiind în mărime de 18 750 lei.

De altfel, și argumentul invocat în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelantul nu a prezentat probe concludente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

În consecință, documentul care confirmă indicatorul situației economice echivalente (ISEE) expediat prin poșta electronică din Italia și tradus în limba română, prin care se constată lipsa veniturilor apelantului în Italia, nu atestă și situația materială dificilă a acestuia și nu constituie temei justificativ de scutire de la plata taxei de stat, cu atât mai mult că odată cu depunerea cererii cu privire la scutire de la plata taxei de stat, ultimul nici nu a prezentat probe care ar confirma că situația sa financiară este precară și că nu are venituri în Republica Moldova, deși era ținut să prezinte instanței probele ce justifică imposibilitatea achitării taxei de stat, după cum sugerează art. 85 alin.(4) CPC.

De asemenea, apelantul nu a prezentat instanței de judecată nici un document care să confirme faptul că este invalid – 100 %, după cum invocă.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întinderea acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în

litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*).

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - quantumul sumei ce trebuie plătită de reclamant raportat la veniturile sale.

În consecință, se va remarca și faptul că quantumul taxei de stat stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Comello Chiozzotto Marcos Claudio, reprezentat de avocatul Lazari Constantin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Papini Marco, Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori împotriva lui Comello Chiozzotto Marcos Claudio și Mîțu Angela cu privire la declararea nulității contractului de partaj nr. 4542 din 19 mai 2009 și încasarea dobânzilor de întârziere și la cererea reconvențională înaintată de Comello Chiozzotto Marcos Claudio împotriva lui Faggiani Franco, Misale Vincenzo și Tonino Teodori cu privire la declararea nulității contractelor de împrumut din 29 ianuarie 2009.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Tamara Chișca-Doneva